

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Experiències d'innovació docent en els ensenyaments

d'Economia i Empresa a les universitats catalanes

- Bové Sans, Miquel Àngel

Universitat Rovira i Virgili

Departament d'Economia

Avda. de la Universitat, 1 43204 Reus

miquelangel.bove@urv.cat

- Angla Jiménez, Jesús

Universitat Rovira i Virgili

Departament de Gestió d'Empreses

Avda. de la Universitat, 1 43204 Reus

jesus.angla@urv.cat

- Domingo Vernis, Misericòrdia

Universitat Rovira i Virgili

Departament d'Economia

Avda. de la Universitat, 1 43204 Reus

coia.domingo@urv.cat

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

- Martín Bofarull, Mònica

Universitat Rovira i Virgili

Departament d'Economia

Avda. de la Universitat, 1 43204 Reus

monica.martin@urv.cat

- Rabassa Figueras, Noemí

Universitat Rovira i Virgili

Departament de Gestió d'Empreses

Avda. de la Universitat, 1 43204 Reus

noemi.rabassa@urv.cat

- Setó Pàmies, Dolors

Universitat Rovira i Virgili

Departament de Gestió d'Empreses

Avda. de la Universitat, 1 43204 Reus

dolors.seto@urv.cat

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

1. RESUM:

L'objectiu d'aquest treball ha estat analitzar el nivell d'aplicació de metodologies actives en el procés de formació-aprenentatge dins dels ensenyaments universitaris d'Economia i Empresa, a les universitats públiques de Catalunya, en el context dels canvis metodològics impulsats pel procés d'harmonització de l'EEES. Els resultats posen de manifest l'escassa presència d'experiències d'innovació docent en els ensenyaments universitaris d'Economia i Empresa, o com a mínim la seva reduïda difusió a través dels instruments habituals: publicació en revistes especialitzades, presència en congressos i en les webs universitàries. Sent aquesta una situació tradicional en aquests ensenyaments, sembla que l'impuls del procés de Bolonia sobre la innovació docent encara no hi ha estat gaire significatiu.

2. ABSTRACT:

The aim of this study was to analyze the application level of active teaching methods in the learning process at Catalan universities, in Economics and Business studies, in the context of methodological changes driven by the process of European university harmonization. The results show the presence of very little experience of teaching innovation in university teaching of Economics and Business, or at least their reduced diffusion through the usual ways: publication in journals, presentation at conferences and appearance universities on the web. This traditional

SECRETARIA TÉCNICA
VII CIDUI
ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

situation in these areas seems that the impact of Bologna process on teaching innovation has been not very significant.

3. PARAULES CLAU (llengua proposta): 3

Metodologies actives d'aprenentatge, ensenyaments d'Economia i Empresa, experiències d'innovació docent

KEYWORDS (in English): 3

Active methods of learning, teaching Economics and Business, innovation teaching experiences

4. ÀREA DE CONEIXEMENT: Ciències Socials i Jurídiques

5. ÀMBIT TEMÀTIC DEL CONGRÉS: Innovació en l'ensenyament superior

6. MODALITAT DE PRESENTACIÓ: Comunicació Pòster

7. DESENVOLUPAMENT:

a) Objectius

Els objectius principals d'aquest projecte són els següents:

SECRETARIA TÉCNICA
VII CIDUI
ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

1. Identificar les experiències més rellevants d'aplicació de metodologies actives d'aprenentatge en les assignatures dels diferents ensenyaments d'Economia i Empresa a les universitats públiques catalanes.
2. Conèixer els processos seguits per part dels professors implicats en el disseny i aplicació d'aquestes noves metodologies docents, així com l'avaluació dels resultats obtinguts en termes de millora del procés de formació-aprenentatge.
3. Analitzar l'existència de processos de difusió d'aquestes innovacions docents cap a la resta d'assignatures d'un mateix ensenyament o cap a altres ensenyaments i universitats.
4. Difondre en l'àmbit acadèmic els resultats obtinguts amb el nostre treball d'investigació, especialment, pel què fa a donar a conèixer les experiències d'innovació docent que permeten millorar significativament els processos d'aprenentatge.

b) Descripció del treball

El procés d'harmonització de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES) comporta importants transformacions en els mètodes d'ensenyament a la Universitat i una oportunitat per millorar-ne la qualitat docent. Incloure l'estudiant en el propi procés formatiu és, probablement, l'objectiu docent més innovador. Però les classes magistrals són, de ben segur, el mètode més utilitzat en l'àmbit de la docència universitària, i és una bona metodologia si del que es tracta és de transmetre continguts. Els resultats de diferents treballs empírics demostren, que en comparació amb d'altres disciplines, l'àmbit de l'Economia ha estat lent a l'hora d'adoptar, en les seves assignatures, metodologies pedagògiques que vagin més enllà de les classes magistrals (Becker i Watts, 1996). Fins i tot aquells professors que desenvolupen algunes experiències per incrementar la participació activa dels estudiants en els processos d'aprenentatge, senyalen que les classes magistrals continuen sent la metodologia docent predominant (Benzinger i Christ, 1997). La manca d'involucració per part de l'estudiant davant el contingut d'una lliçó magistral

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

ha estat objecte de moltes crítiques. En part com a reacció a aquestes crítiques, altres tipus de metodologies per ensenyar els conceptes econòmics han anat sent cada vegada més considerades pels professors d'Economia, i un bon exemple en són les experiències recollides als llibres *Teaching Economics to Undergraduates: Alternatives to Chalk and Talk* (Becker i Watts, 1998), i *Teaching Economics: More Alternatives to Chalk and Talk* (Becker, Watts i Becker, 2006).

La transmissió d'idees i conceptes a través de les classes tradicionals “*chalk and talk*” és un mètode passiu que menysté l'esforç dels estudiants per implicar-se activament en el procés d'aprenentatge i que no serveix per adquirir competències, si és l'únic tipus d'activitat en què l'estudiant desenvolupa la seva formació universitària. Tot i així, les classes magistrals han sobreviscut a moltes generacions de crítiques, perquè dins de les seves limitacions, també val a dir que són eficaces a l'hora de transmetre els continguts de les assignatures. Però el nou paradigma del procés de docència i aprenentatge que s'impulsa amb la construcció de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES), implica per als professors i els alumnes, una nova manera d'ensenyar i d'aprendre. En aquest context, la formulació de les competències és fonamental de cara als resultats esperats de l'aprenentatge. Les competències transversals i específiques han de permetre als estudiants a aprendre a pensar, i cal oferir-los les condicions per generar les seves pròpies idees i raonaments, de manera que l'aprenentatge sigui més veraç. Aquest nou sistema demana unes noves metodologies basades en l'aprenentatge actiu dels estudiants. Aquests nous instruments busquen la manera més adequada d'implicar l'estudiant en el seu procés d'aprenentatge. Es tracta d'incloure l'estudiant en la seva pròpia formació, d'afavorir l'autoreflexió sobre les seves deduccions, i de veure com un mateix pot arribar a resultats i conclusions que tradicionalment només resolvia el professor.

En les metodologies d'aprenentatge actiu, l'objectiu fonamental no és que l'estudiant memoritzi continguts, exclusivament, sinó que adquireixi aquelles competències professionals que s'espera de la seva titulació. A de ser capaç d'afrontar nous reptes amb iniciativa pròpia, i que no es limita a aplicar només allò que va memoritzar, i que amb el temps va oblidant. L'aprenentatge actiu impulsa l'esperit crític de l'estudiant i el convida a veure's com a constructor del seu propi coneixement, així com a element central de tot allò que es tracta a classe. Es promou la

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

interacció amb els altres estudiants a través de treballs en grup, la generació de debats i les exposicions de la feina feta davant dels companys. D'aquesta manera, els estudiants descobreixen i arriben a entendre per si mateixos aquells temes treballats d'una manera més activa, poden construir les seves competències professionals i milloren les seves competències comunicatives.

La metodologia de treball d'aquest projecte d'investigació es basa en la recollida d'informació sobre els casos d'experiències docents en les que s'apliquen metodologies actives d'aprenentatge, per tal de poder-ne analitzar les característiques més rellevants, poder-ne construir una tipologia, avaluar-ne els seus resultats i conèixer la possible existència de processos de difusió. Amb aquest finalitat el treball d'investigació que s'ha portat a terme s'ha estructurat en tres fases:

Fase 1: Organització d'activitats i disseny d'instruments

En aquesta etapa del projecte es van realitzar tres tipus d'activitats principals:

- l'organització del treball i l'assignació de tasques als diferents membres del grup,
- el disseny d'una guia per caracteritzar i identificar les metodologies actives d'aprenentatge, i
- l'elaboració d'un protocol per recollir de manera sintètica i homogènia la informació sobre les experiències en l'aplicació de metodologies actives d'aprenentatge

Fase 2: Recollida i tractament de la informació rellevant

En aquesta segona etapa es desenvoluparan totes les activitats que impliquen el treball de camp, que van des de la identificació inicial dels casos en els que s'han aplicat les innovacions docents que volem analitzar, passant per l'obtenció de totes les dades necessàries que descriuen l'aplicació d'aquestes experiències. Totes aquestes informacions obtingudes ens han de permetre, també en aquesta segona fase, fer-ne el tractament adequat per obtenir una anàlisi descriptiva i una tipologia dels casos analitzats.

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Fase 3: Elaboració dels informes sobre els resultats del projecte

L'última fase del treball consisteix en l'elaboració dels informes sobre el desenvolupament del projecte, que ens han de permetre presentar una memòria final amb els resultats obtinguts i les activitats de difusió que s'hagin anat realitzant o que estiguin previstes

En l'anàlisi de les principals revistes internacionals de l'àmbit de la recerca en educació i en educació en Economia i Empresa, no s'ha trobat cap referència publicada per professors vinculats als ensenyaments d'Economia i Empresa, de les universitats públiques catalanes. En canvi, si s'han trobat publicacions en revistes d'àmbit nacional, tot i que la seva presència no és quantitativament massa elevada. En canvi, en relació a la participació en congressos, la quantitat d'aportacions és bastant més elevada.

D'altra banda, de l'anàlisi de la informació sobre innovació docent que es pot obtenir a través de les pàgines web de les universitats catalanes, podem destacar la presència de quinze grups d'innovació docent de la Universitat de Barcelona. Pel què fa a la resta d'universitats catalanes podem senyalar que la Universitat Autònoma de Barcelona compta amb una Unitat d'Innovació Docent en Educació Superior, la Universitat Politècnica de Catalunya desenvolupa el Projecte Recerca i Innovació en Metodologies d'Aprenentatge, y la Universitat Pompeu Fabra compta amb un Centre per la Qualitat i la Innovació Docent, però a la seva web no hi ha informació sobre projectes d'innovació docent. De la Universitat de Girona, de la Universitat de Lleida i de la Universitat Rovira i Virgili, no hem trobat informació a la web sobre grups d'innovació docent en els àmbits d'Economia i Empresa, tot i que pel coneixement directe que en tenim, en el cas de la Universitat Rovira i Virgili podem senyalar que dins dels premis del Consell Social URV a la Qualitat Docent, en tres ocasions han estat concedits a projectes dels àmbits d'Economia i Empresa.

c) Resultats i/o conclusions

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Els resultats d'aquest estudi ens permeten posar de manifest l'escassa presència de treballs sobre innovació docent en els àmbits de l'Economia i de l'Empresa, a les universitats públiques catalanes, publicats en revistes científiques. Tot i que no s'ha pogut realitzar amb tot el seu abast el treball que en principi ens havíem proposat, considerem que els resultats obtinguts són prou generalitzables. En l'anàlisi de les principals revistes internacionals de l'àmbit de la recerca en educació i en educació en Economia i Empresa, no s'ha trobat cap referència publicada per professors vinculats als ensenyaments d'Economia i Empresa, de les universitats catalanes. Les revistes analitzades han estat:

- *American Educational Research Journal*
<http://aer.sagepub.com/> <http://aer.sagepub.com/>
- *American Journal of Education*
<http://www.jstor.org/action/showPublication?journalCode=amerjeduc>
- *Journal of Economic Education*
<http://www.tandf.co.uk/journals/titles/00220485.asp>
- *Journal Education for Business*
<http://www.tandf.co.uk/journals/titles/08832323.asp>

En canvi, si s'han trobat publicacions en revistes d'àmbit nacional, tot i que la seva presència no és quantitativament massa elevada. Des de 2009, hem trobat sis articles publicats a les revistes, *@tic – Revista d'Innovació Educativa*, i sis més a la *Revista d'Innovació Docent Universitària*. D'aquests dotze articles, quatre són de professors de la Universitat Autònoma de Barcelona, quatre de la Universitat de Barcelona, un compartit entre la UAB i la UB, dos més de la Universitat Rovira i Virgili, i un altre de la Universitat de Lleida.

SECRETARIA TÈCNICA
VII CIDUI
ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

El llistat de revistes d'àmbit nacional revisades està format per les publicacions següents.

- *Revista de Investigación Educativa*
<http://revistas.um.es/rie>
- *Revista de Enseñanza Universitaria*
<http://www.oei.es/es56.htm>
- *EDUTEC – Revista Electrónica de Tecnología Educativa*
<http://edutec.rediris.es/Revelec2/revelec31/revelec31.html>
- *@tic – Revista d'Innovació Educativa*
<http://ojs.uv.es/index.php/attic>
- *REDU - Revista de Docencia Universitaria*
<http://redaberta.usc.es/redu/index.php/REDU/issue/archive>
- *RIDU - Revista d'Innovació Docent Universitària*
<http://www.raco.cat/index.php/RIDU> <http://www.raco.cat/index.php/RIDU>
- *e-pública - Revista Electrónica de Enseñanza de la Economía Pública*
http://www.unizar.es/e-publica/?page_id=32

Aquesta poca presència en publicacions científiques posa en evidència la poca atenció que han tingut fins fa molt poc temps, els temes d'innovació docent en els nostres àmbits de coneixement

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

i la poca consideració com a possible àmbit de recerca, perceptible de ser publicat en revistes científiques.

D'altra banda, la major presència de comunicacions en congressos específics sobre docència universitària, en els àmbits d'Economia i Empresa reflecteix un creixent interès per aquest tipus de temes, derivat en gran part pels canvis metodològics impulsats amb més o menys força pel procés d'harmonització de l'Espai Europeu d'Educació Superior que s'ha engegat en els darrers anys en les universitats catalanes.

En relació a la participació en congressos, la quantitat d'aportacions és bastant més elevada. Així, per exemple, en les tres edicions de les "Jornadas de Docencia en Economía", celebrades a Granada, València i Múrcia, els anys 2009, 2010 i 2011, podem trobar trenta-quatre comunicacions de professors de les universitats públiques catalanes. Això representa un 13,1% de les comunicacions presentades en aquestes jornades sobre innovació docent en els àmbits de la Microeconomia, la Macroeconomia, l'Econometria, les Matemàtiques i l'Estadística. D'altra banda, en l'àmbit de l'Economia Aplicada, des de 2005 es va realitzant la Jornada sobre Docencia de Economía Aplicada, però no ha estat fins la setena edició, al 2011, on s'han presentat comunicacions sobre experiències d'innovació docent. En aquesta última edició trobem dues comunicacions d'universitats catalanes, sobre un total de quinze presentades (un 13,3%). Per tant, podríem dir que la presència d'aportacions a congressos sobre docència en Economia, de treballs sobre innovació docent, d'universitats catalanes, estaria al voltant del 13% del conjunt de l'Estat. En relació a la participació en la *VIII Jornada de Docencia en Contabilidad*, celebrada al 2011 a Palma de Mallorca, la presència de treballs procedents d'universitats públiques catalanes va ser de tres, que representen un 11% respecte al total de les vint-i-set comunicacions presentades.

Així doncs, encara que ens quedaria pendent una anàlisi més detallada de la presència de comunicacions en les diferents edicions d'altres congressos de caràcter més generalista (com ara les del *Congrés Internacional de Docencia Universitaria i Innovació* (CIDUI) i les de l'*UNIVEST*, per poder tenir una referència comparativa de la participació de comunicacions de

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

l'àmbit de l'Economia i de l'Empresa, respecte a altres disciplines, si que podem posar de manifest una major importància de la presentació de treballs en congressos, respecte a la seva aparició en revistes científiques, a l'hora de fer difusió d'experiències innovadores i de resultats de recerca.

Finalment, de l'anàlisi de la informació sobre innovació docent que es pot obtenir a través de les pàgines web de les universitats catalanes, podem destacar la presència de quinze grups d'innovació docent de la Universitat de Barcelona:

1. Grup d'Innovació Docent en Organització d'Empreses
2. Grup d'Innovació Docent en Eines d'Aprenentatge en Organització d'Empreses
3. Grup d'Innovació Docent de Gestió i Administració Pública
4. Grup d'Innovació Docent en Economia dels Impostos
5. Grup d'Innovació Docent Gid-Hal (Economia Pública)
6. Grup d'Innovació Docent en Organització Econòmica Internacional i Economia Internacional
7. Grup d'Innovació d'Anàlisi de Dades en Economia i Empresa
8. Grup d'Innovació Docent en Estadística en el Món Empresarial
9. Grup d'Innovació Docent d'Econometria en la Pràctica
10. Grup d'Innovació Docent en Economia i Optimització
11. Grup d'Innovació en Matemàtica Econòmica i Empresarials
12. Grup de Recerca en Noves Metodologies per l'Ensenyament i Aprenentatge de la Matemàtica Econòmica, Financera i Actuarial
13. Grup Innovació Docent en Història Econòmica, Política i Social
14. Grup d'Innovació Docent en Internacional Virtual Consulting Firms
15. Grup d'Innovació Docent en Gestió Cultural i Documental

A partir de l'anàlisi del nombre de projectes i de publicacions accessibles a través de la informació a través de la web, poden destacar com a grups més actius, els següents:

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

- Organització d'Empreses
<http://www.ub.edu/gidoe/>
- Eines d'Aprenentatge en Direcció d'Empreses
<http://www.ub.edu/gidea/>
- Matemàtica Econòmica i Empresarial
<http://www4.ub.edu/imee/>
- Noves Metodologies per l'Ensenyament i Aprenentatge de la Matemàtica Econòmica, Financera i Actuarial
<http://www.ub.edu/nmeamefa/>
- Anàlisi de Dades en Economia i Empresa
<http://www.ub.edu/inno-estad/>
- Grup d'Innovació Docent en Economia dels Impostos
<http://gidei.blogspot.com/>

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Nombre de projectes d'innovació docent a les àrees d'Economia i d'Empresa de la Universitat de Barcelona (octubre - 2011)

Ordre	Àrea de Coneixement	Nombre	%
1	Economia Aplicada	22	21,6%
2	Economia de l'Empresa	12	11,8%
3	Organització d'Empreses	10	9,8%
4	Estadística i Econometria	8	7,8%
5	Economia Política	7	6,9%
5	Estadística i Investigació Operativa	7	6,9%
5	Història i Institucions Econòmiques	7	6,9%
8	Matemàtiques per a Economistes	6	5,9%
9	Comercialització i Investigació de Mercats	5	4,9%
10	Comptabilitat	3	2,9%
10	Gestió i Administració Pública	3	2,9%
10	Matemàtica Financera	3	2,9%
13	Economia Financera i Comptabilitat	2	2,0%
13	Mètodes Quantitatius per a l'Economia i l'Empresa	2	2,0%
13	Política Econòmica	2	2,0%
16	Economia, Sociologia i Política Agrària	1	1,0%
16	Hisenda Pública i Dret Fiscal	1	1,0%
16	Teoria Econòmica	1	1,0%
		102	100,0%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la web de la Universitat de Barcelona

D'altra banda, cal senyalar que a nivell global la Universitat de Barcelona disposa d'un Observatori de la Innovació Docent (<http://www.ub.edu/oid/>) on es pot trobar informació sobre els grups d'innovació docent i els seus diversos projectes. Així, per exemple, les dades sobre el nombre de projectes d'innovació docent de les 152 àrees de coneixement de la Universitat de Barcelona, podem destacar que l'àrea d'Economia Aplicada, amb vint-i-dos projectes, es situa en tercer lloc, per darrera de Pedagogia (amb 42 projectes) i Art (amb 25). També cal destacar les àrees d'Economia de l'Empresa i d'Organització d'Empreses amb dotze i deu projectes, respectivament, seguides de l'Estadística i Econometria, amb vuit. De manera global, el conjunt d'àrees de coneixement dels àmbits de l'Economia i l'Empresa, han desenvolupat 102 projectes

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

d'innovació docent, que representa un 12,9% dels 792 projectes del conjunt de la Universitat de Barcelona.

Pel què fa a la resta d'universitats catalanes podem senyalar que la Universitat Autònoma de Barcelona compta amb una Unitat d'Innovació Docent en Educació Superior (<http://www.uab.es/servlet/Satellite/unitat-d-innovacio-docent-en-educacio-superior-1096482420642.html>). De la informació sobre projectes d'innovació docent a la UAB, podem destacar que dels quinze projectes del 2009 i dels quinze projectes del 2010, només n'hi ha un de l'àmbit de l'Economia i l'Empresa. Aquest porta per títol: *Introducció a l'Economia des de la transversalitat i l'especificitat: Elaboració i coordinació de material docent i d'avaluació a 7 graus de la UAB*, sent-ne la responsable la professora Anna Matas, del Departament d'Economia Aplicada. També cal destacar l'existència de Grups d'Interès d'Innovació Docent en Educació Superior, però que no estan constituïts per àrees de coneixement sinó per metodologies o instruments docents.

La Universitat Politècnica de Catalunya desenvolupa el Projecte Recerca i Innovació en Metodologies d'Aprenentatge (RIMA) (<http://www.upc.edu/rima/>), on hi participen quinze grups d'interès per àmbits de metodologies docents i d'algunes àrees de coneixement, però cap és específicament dels àmbits de l'Economia o de l'Empresa.

La Universitat Pompeu Fabra compta amb un Centre per la Qualitat i la Innovació Docent (<http://www.upf.edu/docencia/cquid/>), però a la seva web no hi ha informació sobre projectes concrets d'innovació docent.

De la Universitat de Girona, de la Universitat de Lleida i de la Universitat Rovira i Virgili, no hem trobat informació a la web sobre grups d'innovació docent en els àmbits d'Economia i Empresa, tot i que pel coneixement directe que en tenim, en el cas de la Universitat Rovira i Virgili podem senyalar els premis del Consell Social URV a la Qualitat Docent, concedits als projectes:

SECRETARIA TÈCNICA
VII CIDUI
ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

- *Aula virtual*, del Departament de Gestió d'Empreses (Convocatòria 2002)
- *Sistemes comptables informatitzats*, del Departament de Gestió d'Empreses (Convocatòria 2005)
- *Aplicació de metodologies d'aprenentatge actiu a l'assignatura d'Economia del Medi Ambient*, del Departament d'Economia (Convocatòria 2008)

Així doncs, en relació a la disponibilitat d'informació a través de la web, sobre experiències i projectes d'innovació docent, si exceptuem els casos dels sis principals grups d'innovació docent de la Universitat de Barcelona, la majoria de treballs i experiències, en aquests àmbits d'Economia i Empresa, no tenen gaire visibilitat, ni massa accessibilitat a través de les webs de les universitats catalanes.

D'aquesta manera, el baix nivell de divulgació de les experiències d'innovació docent aplicades en els ensenyaments d'Economia i Empresa de les universitats públiques catalanes ens permeten senyalar la necessitat de donar a conèixer i sistematitzar la informació sobre les experiències i iniciatives més innovadores d'aprenentatge actiu en els ensenyaments d'Economia i Empresa, per poder generar un major impuls a la difusió d'aquestes pràctiques i augmentar-ne la seva utilització per part d'altres professors que fins ara no s'han plantejat la seva aplicació. Això hauria de provocar una millora en els resultats dels processos de formació-aprenentatge en les nostres Facultats, que tradicionalment no han estat gaire proactives a l'hora d'implementar innovacions en les pràctiques docents.

Una major difusió de bones pràctiques de formació i aprenentatge, ja sigui millorant la informació disponible a les webs de les universitàries sobre els grups d'innovació docent o amb l'accés als continguts de les comunicacions presentades als diferents congressos o incentivant les publicacions en revistes científiques, podria impulsar una major transferència de coneixement cap als responsables de l'activitat docent de les diferents àrees de coneixement, fet que promouria les aplicacions d'aquestes noves metodologies i instruments, per tal d'aconseguir millores significatives en la qualitat docent dels nostres ensenyaments.

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Alonso, J. (1991): *Motivación y aprendizaje en el aula. Cómo enseñar a pensar*. Sanitllana. Madrid.

Alonso, J. (1999): *¿Qué podemos hacer los profesores universitarios para mejorar el interés y el esfuerzo de nuestros alumnos por aprender?*. A Ministerio de Educación y Ciencia: Premios Nacionales de Investigación Educativa, 1998. MEC. Madrid.

Amat, O. (2010): *Aprender a enseñar. Una visión práctica de la formación de formadores*, 6a ed. Profit editorial. Barcelona.

Bain, K. (2006): *El que fan els millors professors d'universitat*. Universitat de València. València.

Becker, W. i Watts, M. (1996): Chalk and Talk: A national survey on teaching undergraduates conomics. *American Economic Review*, 86 (maig) : 448-53.

Becker, W. i Watts, M. (1998): *Teaching Economics to Underghraduates: Alternatives to Chalk and Talk*. Edward Elgar. Cheltenham. UK.

Becker, W.; Watts, M. I Becker, S. (2006): *Teaching Economics. More Alternatives to Chalk and Talk*. Edward Elgar. Cheltenham. UK.

Benzinger, C. i Christ, P. (1997): A summary of teaching methods among economics faculty. *Journal of Economic Education*, 28 (primavera): 182-88.

Florido, C.; Jiménez, J.L. i Perdiguero, J. (2012): "Como (no) adapatar una asignatura al EEES: Lecciones desde la experiencia comparada en España". *e-pública, Revista electrónica sobre la enseñanza de la Economía Pública*, núm. 10.

Gavalda, K. (ed) (2006): *Cinc anys de premis Consell Social URV a la Qualitat Docent*. Publicacions URV, Tarragona.

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Hernández Rojas, P. i Pastor, J. M. (2009): “Una plataforma para la docencia en Economía”, *@tic – Revista d’Innovació Educativa*, núm. 2.

Lage, M.J.; Platt, G.J.; i Treglia, M. (2000): Inverting the Classroom: a Gateway to Creating an Inclusive Learning Environment. *Journal of Economic Education*, vol. 31, núm. 1 (Winter): 30-42.

Leet, D. i Houser, S. (2003): Economics Goes to Hollywood. Using Classic Films and Documentaries to Create an Undergraduate Economics Course. *Journal of Economic Education*, Vol. 34, núm. 4 (Fall): 326-332.

McGoldrick, K. i Hoyt, G. (ed.) (2011): *International Handbook on Teaching and Learning Economics*. Edward Elgar Publishing. Cheltenham Glos, UK.

MEC (2006): *Propuestas para la renovación de las metodologías educativas en la Universidad*. Ministerio de Educación y Ciencia. Madrid.

Pedró, F. (2005): *Manual d’introducció a la docència. Horitzó Bolonya*. Universitat Pompeu Fabra.

Prieto, L. (coord.) (2008): *La enseñanza universitaria centrada en el aprendizaje. Estrategias útiles para el profesorado*. Ediciones Octaedro i ICE-UB. Barcelona.

Rhodes, E.L. i Cervený, R.P. (1984): Interactive Video as an Economic Teaching Supplement. *Journal of Economic Education*, vol. 15, núm 4 (Fall): 325-328.

Salemi, M.K. i Walstat, W. B. (2011): *Teaching Innovations in Economics. Strategies and Applications for Interactive Instruction*. Edward Elgar Publishing. Cheltenham Glos, UK.

Servei de Recursos Educatius de la URV (2006): *Guia de metodologies docents*. Publicacions URV, Tarragona.

Servei de Recursos Educatius de la URV (2007): *La URV davant l’espai europeu d’educació superior..* Publicacions URV, Tarragona.

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Silberman, M. (1996): *Active Learning: 101 Strategies to Teach Any Subject*. Temple University. Pennsilvània.

Triado, X. et al (2010): *Ensenyar amb casos audiovisuals en l'entorn virtual: metodologia i resultats*. ICE – Universitat de Barcelona i Ediciones Octaedro. Barcelona.

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2